

SMILTENES NOVADA PAŠVALDĪBA
SMILTENES MĀKSLAS SKOLA

Reģ. Nr. 40900006000, IZM reģ. Nr. 4475902285, Vaļņu iela 2, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729
tālr. 64774666, e-pasts makslaskola@smiltenesnovads.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Smiltenē

20.12.2024.

Nr.3

Drošības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Izglītības likuma 14. panta 21. punktu,
Ministru kabineta noteikumiem Nr. 474 (22.08.2023.)*

*„Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe,
pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”,
Ministru kabineta noteikumiem Nr. 238 (19.04.2016.)
„Ugunsdrošības noteikumi”*

1. Drošības noteikumi nosaka Smiltenes Mākslas skolas (turpmāk – izglītības iestāde) mācību norises drošības un darba aizsardzības prasības izglītības iestādes darbiniekiem, izglītojamiem un apmeklētājiem, ievērojot kārtību sekojošās instrukcijās:
  - 1.1. Evakuācijas plāns un informācijas par operatīvo dienestu izsaukšanu izvietojums izglītības iestādē.
  - 1.2. Ugunsdrošības noteikumi.
  - 1.3. Elektrodrošības noteikumi.
  - 1.4. Pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē.
  - 1.5. Drošība ekskursijās, pārgājienos vai citos ārpusskolas pasākumos.
  - 1.6. Ceļu satiksmes noteikumi.
  - 1.7. Drošības noteikumi mācību kabinetos, kuros atrodas iekārtas vai vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību.
  - 1.8. Drošība masu pasākumos.
  - 1.9. Rīcība situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt.
  - 1.10. Personāla higiēna un darba higiēna.
  - 1.11. Drošība mācību laikā un to starplaikos.
  - 1.12. Atbildība par drošības noteikumu neievērošanu.
2. Saskaņā ar darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kas attiecas uz izglītības iestādes darbinieku drošu nodarbināšanu, izglītības iestāde nodrošina, lai darbinieki tiktu instruēti un apmācīti darba aizsardzības jomā, kas attiecas uz darbinieka darba vietu vai mācību vidi un darba veikšanu vai mācību procesu. Darbinieku instruktāžu un apmācību pielāgo darba (mācību) vides riska pārmaiņām un periodiski atkārtoti.
3. Izglītības iestādes pedagogi iepazīstina:
  - 3.1. ne vēlāk kā triju nedēļu laikā pēc katra mācību gada sākuma izglītojamās ar drošības noteikumiem;
  - 3.2. ar drošības noteikumiem mācību kabinetos un telpās – ne retāk kā divas reizes mācību gadā un katru reizi pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;
  - 3.3. ar drošības un ceļu satiksmes noteikumiem plenēros, ekskursijās, pārgājienos un citos ārpus izglītības iestādes organizētajos pasākumos – pirms katra izglītības iestādes organizētā pasākuma/ nodarbības;

- 3.4. instruktāžu un apmācību, kas tieši attiecas uz darba (mācību) vietu un izpildi, veic, uzsākot darbu (mācības), mainoties tā raksturam vai apstākļiem, ieviešot jaunu vai mainot iepriekšējo darba (mācību) aprīkojumu un ieviešot jaunu tehnoloģiju.
4. Izglītojamo iepazīstināšanu ar drošības noteikumiem reģistrē no skolvadības sistēmas "E-klase" izdrukātas veidlapas. Izglītojamie (izņemot pirmsskolas vecuma bērnus) to apliecina ar ierakstu „iepazinos”, norādot datumu, un parakstu.

I. EVAKUĀCIJAS PLĀNS UN INFORMĀCIJAS PAR OPERATĪVO DIENESTU IZSAUKŠANU IZVIETOJUMS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

1. Evakuācijas plānu un informāciju par operatīvo dienestu izsaukšanas kārtību izvieto izglītības iestādes telpās visiem pieejamā vietā. Atbildīgais par izvietošanu, pārbaudi un korekciju ir izglītības iestādes direktors.
2. Ārkārtas situācijās, tiek veikta izglītojamo evakuācija saskaņā ar noteikumiem par rīcību ekstremālās situācijās. Izglītojamie izpilda atbildīgā pedagoga norādījumus, kas rīkojas atbilstoši direktores apstiprinātiem izglītības iestādes evakuācijas plāniem un kārtībai.

II. UGUNSDROŠĪBAS NOTEIKUMI

1. Par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu izglītības iestādē atbild direktors (turpmāk – atbildīgais par ugunsdrošību). Katrs izglītības iestādes personāls un izglītojamais ir atbildīgs par ugunsdrošību savā darba (mācību) vietā.
2. Atbildīgā par ugunsdrošību pienākumos ietilpst:
  - 2.1. organizēt darbu izglītības iestādes ugunsdrošībā;
  - 2.2. veikt ugunsdrošības instruktāžas;
  - 2.3. nodrošināt ugunsdrošības signalizācijas, organizēt savlaicīgu bojājumu novēršanu un nepieciešamības gadījumā nodrošināt to nomaiņu;
  - 2.4. nodrošināt ugunsdzēsšanas aparātu savlaicīgu pārbaudi un pārpildīšanu;
  - 2.5. nodrošināt Valsts ugunsdrošības uzraudzības dienesta inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi;
  - 2.6. ne retāk kā reizi divos mācību gados sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un Veselības inspekciju organizē izglītības iestādes pārbaudi, lai kontrolētu ugunsdrošības, civilās aizsardzības un higiēnas prasību ievērošanu, ja minētās institūcijas pārbaudi nav veikušas pēc savas iniciatīvas.
3. Izglītības iestādes personāla un izglītojamo pienākumi ugunsdrošībā:
  - 3.1. apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;
  - 3.2. neaizšķērsot evakuācijas ceļus un izejas ar somām un mantām;
  - 3.3. nepieļaut darbības, kas varētu izraisīt ugunsgrēku (smēķēt, lietot atklātu uguni, viegli uzliesmojamas vielas u.c. darbības);
  - 3.4. atstāt bez uzraudzības elektriskajam tīklam pievienotas sadzīves un elektriskās ierīces, izņemot ierīces, kuru ekspluatācijas instrukcijas to atļauj;
  - 3.5. izmantot gludekļus, elektriskās plītiņas un citas elektriskās sildierīces bez pedagoga norādījumiem un uzraudzības;
  - 3.6. darbiniekiem mācēt pielietot esošos ugunsdzēsšanas līdzekļus un inventāru;
  - 3.7. izceļoties ugunsgrēkam, nekavējoties ziņot ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112;
  - 3.8. veikt visus iespējamus pasākumus cilvēku un materiālo vērtību evakuācijai.
4. Smēķēt atļauts tikai 10 m no skolas teritorijas;
5. Iestādes ēkas telpu un tai pieguļošās teritorijas uzturēšana ugunsdrošā kārtībā paredz šādus aizliegumus:
  - 5.1. izmantot nestandarta sildierīces un citas elektroierīces;
  - 5.2. elektroietaisēs izmantot nestandarta drošinātājus un to kūstošos ieliktņus, un citas nestandarta detaļas;
  - 5.3. atstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroiekārtas;
  - 5.4. ekspluatēt bojātu elektroiekārtu, izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;

- 5.5. aizkraut avārijas izejas, ceļus un pieejas ugunsdzēsšanas līdzekļiem;
- 5.6. veikt izmaiņas telpu plānojumā un funkcionālajā izmantojumā, kas neatbilst ugunsdrošības prasībām;
- 5.7. izmantot kāpņu telpas un rezerves izejas materiālu un priekšmetu uzglabāšanai;
- 5.8. izmantot apgaismes ierīces vai dekoratīvos priekšmetus ar atklātu uguni;
- 5.9. patvaļīgi ienest un uzglabāt viegli uzliesmojošus un degošus šķidrumus.
6. Iestādes ēkas pagalma teritorija ir sakārtota un regulāri tiek veikta tās uzkopšana no dažādiem materiāliem, atkritumiem un gružiem. Teritorijā aizliegts kurināt ugunscurus, dedzināt atkritumus, pērno zāli un veikt citas darbības ar atklātu uguni.
7. Publiskos pasākumos un ikdienā mācību kabinetos aizliegts:
  - 7.1. izmantot gaismas efektus, ķīmiskās un citas vielas, kas var izraisīt ugunsgrēku;
  - 7.2. rīkot telpā visāda veida ugunošānas, dedzināt brīnumsvecītes, vaska vai stearīna sveces;
  - 7.3. lietot plaukšķenes, sērkokiņus, šķiltavas, jebkurus viegli uzliesmojošus šķidrumus un vielas;
  - 7.4. pilnīgi izslēgt apgaismojumu telpā;
  - 7.5. ģērbties tērpos, kuri darināti no viegli uzliesmojošiem audumiem;
  - 7.6. dekorēt telpas ar viegli uzliesmojošiem materiāliem vai svecēm;
  - 7.7. pedagogi pēc pasākuma vai nodarbībām apskata telpas un atvieno elektroierīces.

Ugunsdrošības līdzekļi:

8. Ugunsdzēsības inventārs un ugunsdzēsšanas aparāti tiek glabāti šim nolūkam sagatavotās, redzamās un viegli pieejamās vietās, atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Šīs vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm. Uz ugunsdzēsības aparāta korpusa ir marķējums, kurā norādīts aparāta tips, pildījuma veids, aparāta uzdevums, iedarbības kārtība un derīguma termiņš.
9. Tiek nodrošināta netraucēta piekļūšana pie ugunsdrošības līdzekļiem.
10. Ugunsdrošības līdzekļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā. Obligāti nodrošina to nomaiņu vai remontu bojājumu gadījumā. Ugunsdzēsamos aparātus drīkst pārbaudīt, uzpildīt un remontēt tikai licencētos uzņēmumos.
11. Aizliegts izmantot ugunsdzēsšanas līdzekļus citiem nolūkiem.
12. Pielietojot ugunsdzēsamo aparātu liesmas noslāpēšanai, aizliegts aparāta sprauslu (smidzinātāju) vērst virzienā, kur atrodas cilvēki.
13. Aizliegts ar ķīmiskajiem un putu aparātiem dzēst elektroiekārtas, par kurām nav zināms, vai tās atrodas zem sprieguma.

Rīcība ugunsgrēka izcelšanās gadījumā:

14. Ja izcēlies ugunsgrēks, ikvienam (izglītojamais ziņo jebkuram iestādes darbiniekam vai pieaugušajam) savu iespēju robežās ir pienākums ziņot par to iestādes vadībai un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112, nosaucot precīzu objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruna numuru, pārtraucot cilvēku iekļūšanu objektā.
  15. Par ugunsgrēka izcelšanos iestādē paziņo ieslēdzot trauksmes pogu (signāls atrodas 1.stāvā) un mutiski.
  16. Ugunsgrēka izcelšanās gadījumā visi pamet objektu. Nekavējoties tiek veikta izglītojamo, personāla un apmeklētāju evakuācija no ugunsgrēka zonas, organizēta materiālo vērtību evakuācija un aizsardzība. Izglītības iestādes darbinieki, novērtējot apstākļus savai un citu ugunsdrošībai, ugunsgrēka izcelšanās brīdī ir tiesīgi veikt ugunsgrēka dzēšanu ar visiem iespējamiem līdzekļiem, līdz brīdim, kad to pārņem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki.
  17. Iestādes atbildīgais par ugunsdrošību iespēju robežās veic šādas darbības, lai novērstu ugunsgrēka izplatīšanos:
    - 17.1. organizē elektroenerģijas atslēgšanu;
    - 17.2. norīko personālu ugunsdzēsības dienesta sagaidīšanai, lai norādītu īsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un iekšējā ugunsdzēsības ūdens sistēmas krāniem;
    - 17.3. brīdina cilvēkus, kuri piedalās ugunsgrēka dzēšanā, par iespējamām traumām (ēku konstrukciju iebrukšana, elektriskās strāvas iedarbība, saindēšanās, apdegumi);
    - 17.4. organizējot cilvēku evakuāciju, dara visu, lai novērstu iespējamo panikas izcelšanos.
- Evakuācijas kārtību nosaka atkarībā no ugunsgrēka izcelšanās vietas un avārijas izeju izvietojuma. Primāri tiek evakuēti visi izglītojamie;

- 17.5. organizē telpu pārbaudi, vai nav palikuši cilvēki, kuri piedalījās ugunsgrēka dzēšanas darbos un evakuācijas pasākumā;
- 17.6. pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku ierašanās objektā, persona, kura organizēja primāros ugunsdzēsības pasākumus, informē glābšanas dienestu par ugunsgrēka izcelsmes vietu, uguns izplatīšanos virzienu, objekta specifiskajām īpatnībām (augstas temperatūras, degšanas produktu un ūdens bīstamo iedarbību uz aparatūru, dokumentiem u.c.) un tālāk darbojas ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja vadībā, un rīkojas pēc viņa norādījumiem.
18. Pedagogiem ugunsgrēka dzēšanas laikā ir pienākums:
- 18.1. nekavējoties evakuēt izglītojamos un pašiem atstāt piedūmotās telpas;
- 18.2. ja iespējams, savu iespēju robežās piedalīties cilvēku un materiālo vērtību evakuācijā;
- 18.3. pildīt vadības rīkojumus, kuri vada glābšanas darbus līdz brīdim, kad ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki;
- 18.4. ievērot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku norādījumus;
19. Glābējoties pašam vai glābjot kādu no stipri piedūmotas telpas, elpošanai izmantot samitrinātu kabatas lakatiņu vai virzīties rāpus, turot galvu pēc iespējas zemāk, kur vēl ir saglabājies elpošanai derīgs gaiss.
20. Vajadzības gadījumā jāizsauc uz objektu neatliekamās medicīniskās palīdzības un avārijas dienesti.
21. Ugunsdzēsības un glābšanas dienests jāizsauc arī tādā gadījumā, ja aizdegšanās novērsta pašu spēkiem, jo gruzdēšanas perēklis var palikt apslēptās vietās, un pēc laika ugunsgrēks var atkārtoti izcelties jau lielākos apmēros.
22. Ikvienas personas pienākums ir nepieļaut ar savu darbību ugunsgrēka izcelšanos.
23. Izglītojamo un personāla pienākums ir apgūt ugunsdrošības kārtību ikgadējā darbinieku instruktāžā un ievērot to.
24. Gadījumos, ja pārkāpti ugunsdrošības noteikumi un darbinieka vainojamas rīcības dēļ ir izcēlies ugunsgrēks, vainīgais tiek saukts pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

III. ELEKTRODROŠĪBAS NOTEIKUMI

1. Elektrodrošības noteikumi izglītības iestādē nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām.
2. Atbildīgs par šo noteikumu prasību nodrošināšanu izglītības iestādē ir izglītības iestādes direktore, kā arī ikviena persona izglītības iestādē, kura strādā ar elektroiekārtām.
3. Strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:
- 3.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;
- 3.2. elektriskās strāvas iedarbības veidus un iedarbību ietekmējošos faktoros;
- 3.3. darbā (mācībās) nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;
- 3.4. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.
4. Elektriskās strāvas bīstamie un kaitīgie faktori ir elektriskās strāvas trieciens un apdegumi.
5. Bīstamību var palielināt sekojoši apkārtējās vides faktori:
- 5.1. strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelzsbetona, flīžu, ķieģeļu);
- 5.2. nepietiekams darba (mācību) vietas apgaismojums;
- 5.3. elektrostatiskie lauki;
- 5.4. darbinieka fiziska pārslodze un slikts veselības stāvoklis.
6. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi ir:
- 6.1. brīdinošu zīmju un plakātu izvietošana;
- 6.2. pietiekams darba (mācību) vietas apgaismojums;
- 6.3. elektrodrošības instruktāžas.
- Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu (mācības):**
7. Pirms darbu (mācību) uzsākšanas vizuāli pārbaudīt darba veikšanai nepieciešamo elektroiekārtu vadu izolāciju, kontaktu savienojumu un slēdžu tehnisko stāvokli.
8. Ieslēgt darbam (mācībām) nepieciešamās elektroiekārtas un pārliecināties par to atbilstošu darbību.
9. Nedrīkst uzsākt darbu, ja konstatēti elektroiekārtu korpusu, vadu izolācijas, kontaktu savienojumu, slēdžu un citi bojājumi.
10. Par atklātajām neatbilstībām ziņot dežurantei vai izglītības iestādes direktorei, lai novērstu bojājumus.

Darba aizsardzības prasības darba (mācību) laikā:

11. Strādājot ar elektroiekārtām, nodrošināt, ka elektroiekārtu vadi, savienojumi, kabeļi, kontakti netiek iespiesti (logu, durvju ailēs), saspiesti vai kā citādi deformēti (starp vai zem inventāra, ar citiem priekšmetiem).
12. Nepieļaut elektrisko iekārtu vadu un kabeļu savīšanos, mezglu veidošanos. Aizliegts izmantot bojātas rozetes, nestandarta elektriskās ierīces, atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem, aizliegts veikt citas darbības, kas var radīt elektrodrošības draudus.
13. Aizliegts veikt elektroiekārtu remontdarbus (arī apgaismes ķermeņu spuldžu nomaiņu bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku).
14. Aizliegts izmantot elektroiekārtas, kas nav paredzētas darba veikšanai (ūdenssildītājus, elektriskās ūdens sildīšanas spirāles, paštaisītus apgaismes ķermeņus u.c.) bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku.
15. Aizliegts ar slapjām rokām ieslēgt un strādāt ar elektroiekārtām.
16. Uz elektroiekārtu korpusiem nenovieto vāzes, puķu podus, krūzes un citus priekšmetus.
17. Aizliegts atvērt ugunsdrošības iekārtu vai elektrības sadales skapjus, bojāt elektroinstalācijas, vājstrāvas komunikācijas un datortīklus.

Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu, un veicamie pasākumi bīstamās situācijās:

18. Beidzot darbu, izslēgt elektroiekārtas un sakārtot darba (mācību) vietu.
19. Pēkšņas elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumos pārtraukt darbu, izslēgt elektroiekārtas un noskaidrot elektroenerģijas padeves atslēgšanas iemeslu.
20. Elektroiekārtu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka u.c.) atslēgt iekārtu no tīkla, ziņot vadībai, un pārtraukt darbu līdz bojājumu novēršanai.
21. Aizliegts tuvoties elektriskās strāvas iedarbības rezultātā cietušām personām.
22. Elektroiekārtu aizdegšanās gadījumā aizliegts dzēst uguni ar ūdeni.

IV. PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

1. Gūstot nelielas traumas – sasitumus, nelielus griezumus, vieglus sastiepumus, nelielus apdegumus pirmās palīdzības sniegšanā izglītojamiem jāvēršas pie pedagoga vai dežuranta, ja izglītojamā veselība vai dzīvība nav apdraudēta. Dežurants iespējami īsā laikā nodrošina informācijas sniegšanu direktoram, lai informētu vecākus par nepilngadīgajam izglītojamam sniegto palīdzību.
2. Ja izglītojamam traumas rezultātā sākusies asiņošana, jāizvairās no fiziska kontakta ar citiem izglītojamiem.
3. Gūstot nopietnas traumas – kaulu lūzumus, vaļējas, spēcīgi asiņojošas brūces, balsta un kustību orgānu būtiskus bojājumus, nozīmīgus apdegumus – izglītojamam jāsauc palīgā, cenšoties pievērst skolas darbinieku vai citu izglītojamo uzmanību.
4. Izdzirdot saucienu pēc palīdzības vai pamanot cietušo personu, izglītojamiem nekavējoties jāziņo pedagogam vai kādam citam izglītības iestādes darbiniekam. Aizliegts kustināt vai aizmigt cietušo.
5. Kad pievērsta izglītības iestādes darbinieka uzmanība, izglītojamam, kas ziņojis par cietušo, jāpakļaujas tā tālākajiem rīkojumiem.
6. Gadījumā, ja izglītības iestādes darbinieks prasa izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, jāzvana uz 113, jānosauc precīza, negadījuma vieta, cietušo skaits, jāpaskaidro, kas noticis, jāatbild uz visiem neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta dispečera jautājumiem un jāpilda tā norādījumi.
7. Ņemot vērā zināšanu līmeni un iespējas konkrētajā gadījumā, negadījuma vietā veicamas rīcības plāns cietušā stāvokļa novērtēšanai, dzīvības glābšanai un uzturēšanai, veicot šādas darbības:
  - 7.1. samaņā esošam cilvēkam, kurš spēj orientēties laikā, telpā atbild uz jautājumiem, reaģē uz kairinājumu, atbrīvo elpošanas ceļus - degunu, muti, dobumu, rīkli, balseni un elp vadu no svešķermeņiem;
  - 7.2. bezsamaņā esošu cilvēku novieto uz muguras, nepieciešamības gadījumā iztīra muti, dobumu, lai novērstu elpceļu nosprostošanos ar mēli, pielieto dzīvību glābjošu satvērienu (vienas rokas plaukstu novieto uz pieres, otras rokas plaukstu novietot uz apakšžokļa, vienlaicīgi atgāž galvu un izceļ apakšžokli);
  - 7.3. bezsamaņā esošam cilvēkam pārbauda vai viņš elpo, noliecoties pie cietušā, konstatē, vai jūt gaisa plūsmu no elpceļiem uz sava vaiga;

- 7.4. ja cietušais ir bezsamaņā, bet elpo, tad, lai novērstu mēles aizkrišanu, cietušo novieto uz sāna;
- 7.5. ja cietušais ir bezsamaņā, bet neelpo arī pēc elpceļu atbrīvošanas, tad nekavējoties veic mākslīgo elpināšanu. Pēc divām savām izelpām pārbauda pulsu uz miega artērijas. Un, ja tas ir sataustāms, tad elpināšanu turpina 10-12 reizes minūtē, pēc katras minūtes pārbaudot pulsu;
- 7.6. ja pēc divām mākslīgām ieelpām uz miega artērijas nav pulsa, tiek veikta sirds masāža (ar vienas rokas rādītājpirkstu sameklē vietu, kur savienojas ribu loki, uz krūšu kaula, virzienā uz ķermeņa augšdaļu novieto pirmās plauksts pamatni, tai virsū novieto otru plaukstu, lai pirksti neskartos pie krūšu kurvja);
- 7.7. veicot sirds masāžu, tiek veikts ass plauksts pamatnes spiediens, spēcīgs, īslaicīgs, lai krūšu kurvis tiktu saspiests 4-5 centimetri ar frekvenci 80 reizes minūtē;
- 7.8. Veicot sirds-plaušu atdzīvināšanu, ievēro šādu procedūru:
  - 7.8.1. pēc sirds masāžas 30 reizēm veic 2 mākslīgās elpināšanas;
  - 7.8.2. pēc katriem 4 elpināšanas un sirds masāžas cikliem kontrolē pulsu uz miega artērijas;
  - 7.8.3. ja pulsa nav, turpina sirds-plaušu atdzīvināšanu;
  - 7.8.4. ja pulss ir, kontrolē elpošanu, ja nepieciešams turpina tikai elpināšanu 10-12 reizes minūtē;
  - 7.8.5. ja atjaunojas elpošana, cietušo novieto stabilā sānu guļā;
- 7.9. dzīvībai bīstamas asiņošanas gadījumā palīdzība cietušajam tiek sniegta guļus stāvoklī;
- 7.10. asiņošanu aptur pietiekoši stipri, uzspiežot asiņojošajai vietai, lai ap asinsvadu esošie audi nospiež asinsvadu, uzliekot spiedošu pārsēju, taču izvairoties no žņauga lietošanas.
8. Pirmās palīdzības sniegšanas aptiecinā satur šādus priekšmetus:
  - 8.1. vienreizējas lietošanas cimdi, ko pielieto, lai pasargātu sevi no inficēšanās ar infekcijām;
  - 8.2. saspraucamās adatas, ko pielieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;
  - 8.3. šķēres, ko izmanto cietušā apģērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa brūcei un pārsienamā materiāla griešanai;
  - 8.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulis. Vārstuli pielieto, to novietojot pret savu muti un laižot tam cauri savas izelpas gaisu;
  - 8.5. trīsstūrveida plākssteris, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
  - 8.6. leikoplasts, ko pielieto pārsēja nostiprināšanai;
  - 8.7. brūču plākssteris, ko pielieto nelielu brūču pārsiešanai;
  - 8.8. tīklveida pārsējs, ko pielieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;
  - 8.9. spiedoša pārsiešanas pakete, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
  - 8.10. marles saites, ko pielieto brūču pārsiešanai. Pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.

V. DROŠĪBA EKSKURSIJĀS, PĀRGĀJIENOS VAI CITOS ĀRPUSSKOLAS PASĀKUMOS

1. Instruktaža nosaka prasības, kādas jāievēro Smiltenes Mākslas skolas organizētajās ekskursijās, pārgājienos, kā arī citos pasākumos (izstāžu apmeklēšana, izglītojošu vai informatīvu pasākumu apmeklēšana, piedalīšanās konkursos u.c.), kas norisinās ārpus izglītības iestādes teritorijas un kurā organizēti piedalās izglītības iestādes izglītojamie viena vai vairāku izglītības iestādes pedagogu vadībā (turpmāk tekstā – ārpuskolas pasākums). Katra ārpuskolas pasākuma dalībnieka pienākums ir ievērot šo instrukciju.
2. Pirms došanās ārpuskolas pasākumā, atbildīgais pedagogs skolas direktoram iesniedz rakstisku informāciju, kurā norādīts šā pasākuma mērķis, maršruts, ilgums, dalībnieku saraksts, vecums, pārvietošanās veids, nakšņošanas vieta (ja attiecināms) un saziņas iespējas ar atbildīgo pedagogu.
3. Pirms došanās uz ārpuskolas pasākumu, atbildīgais pedagogs:
  - 3.1. informē pasākuma dalībniekus par mērķi, norises vietu, ilgumu, nakšņošanas vietu, saziņas iespējām;
  - 3.2. informē izglītojamā likumiskos pārstāvjus un saņem rakstisku likumisko pārstāvju piekrišanu;
  - 3.3. nodrošina informācijas apmaiņu ar likumiskajiem pārstāvjiem par viņu bērna veselības traucējumiem vai specifiskām īpatnībām, ja tam nepieciešama īpaša uzmanība;
  - 3.4. informē izglītojamos par nepieciešamo inventāru, apģērbu un apaviem.

4. Ārpuskolas pasākumos jāievēro disciplīna: jāuzvedas uzmanīgi un kulturāli, nepakļaujot sevi un citus bīstamām situācijām.
5. Ārpuskolas pasākumu laikā izglītojamie nemitīgi atrodas par pasākumu atbildīgā pedagoga uzraudzībā. Viens pedagogs pavada ne vairāk kā 10 (desmit) nepilngadīgus izglītojamus.
6. Par ārpuskolas pasākumu atbildīgais pedagogs ir tieši atbildīgs par uzticēto izglītojamo drošību un veselību.
7. Ja ārpuskolas pasākumu laikā atbildīgajam pedagogam rodas problēmas ar kārtības un disciplīnas nodrošināšanu, tad var pārtraukt pasākumu un atgriezties izglītības iestādē.
8. Pirms došanās ceļā notiek izglītojamo pārbaude pēc saraksta, kur tiek atzīmēti klātesošie; otrā pārbaude notiek pēc ierašanās noteiktajā vietā, trešā – pirms došanās atpakaļceļā, ceturtā – pēc atgriešanās izglītības iestādē.
9. Ja izglītojamo pārvadāšanai izmanto sabiedrisko transportu, to iesēdināšana transporta līdzeklī notiek pa grupām iepriekš nozīmēta pedagoga (vecāka/likumiska pārstāvja) uzraudzībā, transporta līdzeklī vispirms iekāpj izglītojamie un pēc tam – persona, kura viņus pavada. Tādā pašā kārtībā notiek izglītojamo izsēdināšana no transporta līdzekļa.
10. Ir atļauts izmantot autobusus, slēgtas mašīnas vai citus transportlīdzekļus, kas paredzēti pasažieru pārvadāšanai. Izglītojamiem jāatrodas pasažieriem paredzētajās vietās.
11. Brauciena laikā izglītojamiem aizliegts izlikties pa logiem, iekāpt un izkāpt no transportlīdzekļa tā kustības laikā.
12. Izglītojamiem jāizvairās no pieskaršanās veselībai un dzīvībai bīstamiem priekšmetiem un vielām.
13. Izglītojamiem jāievēro personīgās higiēnas normas un prasības.
14. Ārpuskolas pasākuma laikā izglītojamiem bez ierunām jāpakļaujas atbildīgā pedagoga norādījumiem un prasībām. Izglītojamiem aizliegts patvaļīgi atdalīties no grupas, doties atceļā ātrāk vai palikt kādā vietā uz ilgāku laiku. Īpašos gadījumos tas ir pieļaujams, ja ir saņemta atbildīgā pedagoga atļauja.
15. Ārpuskolas pasākuma laikā aizliegts:
  - 15.1. mēģināt noteikt jebkura no savāktiem augiem garšu, jo tā var saindēties, kā arī saslimt ar kuņģa un zarnu slimībām;
  - 15.2. piesārņot ar atkritumiem apkārtējo vidi;
  - 15.3. dzert ūdeni no atklātām ūdenstilpnēm;
  - 15.4. lietot alkoholiskos dzērienus vai citas apreibinošas vielas.
16. Jebkuras traumas gadījumā izglītojamam ir pienākums nekavējoties informēt pavadošos pedagogus.
17. Atrodoties ūdenskrātuvju tuvumā, jāizvēlas tāda vieta, kur dziļums pie krasta ir tik neliels, ka izslēdz nelaiemes gadījumus.
18. Ārpuskolas pasākumu laikā ieteicams atturēties no pārvietošanās pa aizsalušām ūdenskrātuvēm. Nepieciešamības gadījumā tas atļauts pie atbilstošas gaisa temperatūras un ledus stiprības, ja atbildīgais pedagogs to atļauj.

Drošības noteikumi peldoties vai braucot ar laivu.

19. Peldēšanās ārpuskolas pasākuma laikā atļauta tikai ar atbildīgā pedagoga piekrišanu peldvietās, kas atbilst higiēnas un drošības prasībām, ja ir atbilstoša ūdens (ne zemāka par +18o C) un gaisa temperatūra. Vienlaikus ūdenī nedrīkst atrasties vairāk par 10 dalībniekiem.
20. Peldēties drīkst tikai tādās ūdenskrātuvēs, kur tas nav aizliegts, ievērojot sekojošus nosacījumus:
  - 20.1. ūdenskrātuve nedrīkst būt piesārņota ar ķīmikālijām, toksiskām un indīgām vielām;
  - 20.2. peldvietas krastam jābūt lēzenam (vēlams, lai dziļuma kritums uz 4 garuma metriem nepārsniedz 1 m);
  - 20.3. peldvietas dibenam jābūt tīram. Nedrīkst būt stikli, konservu bundžas, lieli akmeņi, ūdenszāles, iedzītie pāļi un citi priekšmeti, saskaroties ar kuriem, var gūt traumu;
  - 20.4. par peldvietu nedrīkst izmantot vietu, kur pārvietošanas vai atrodas ūdenstransporta līdzekļi.
21. Peldēšanās ilgumu un peldvietas robežas katrā konkrētajā gadījumā nosaka atbildīgais pedagogs.
22. Prasības, kas jāievēro, pirms sākt peldēties:
  - 22.1. nedrīkst iet ūdenī, ja esi sakarsis vai sasvīdis, ir jānogaida 20 - 25 min. krastā, lai stabilizētos ķermeņa temperatūra;
  - 22.2. nedrīkst strauji mesties ūdenī. Ieiet ūdenī vajag pakāpeniski, un pirms sākt peldēt, jāsaslapinās visam ķermenim;

- 22.3. nedrīkst peldēties pēc ēšanas un lielas fiziskas slodzes (starplaikam jābūt 30-40 min.);
- 26.4. nedrīkst peldēties, ja ir lieli viļņi.
23. Peldoties, aizliegts:
- 23.1. aizpeldēt aiz norādītās peldvietas robežām;
  - 23.2. rāpties uz bojām un brīdinājuma zīmēm;
  - 23.3. lēkt ūdenī uz galvas;
  - 23.4. lēkt ūdenī no ūdenstransporta līdzekļiem;
  - 23.5. traucēt citiem brīvi peldēt;
  - 23.6. no krasta ienirt nezināmā vietā vai grūst citus ūdenī;
  - 23.7. lēkt ūdenī no krasta, tramlīniem, kraujām, ūdenstilpnei pārlīkušiem kokiem, laipām, steķiem vai citiem priekšmetiem;
  - 23.8. ienirstot ilgi uzturēties zem ūdens;
  - 23.9. apzināti nemaldini pedagogus ar viltus trauksmi.
24. Iegūtas traumas gadījumā nekavējoties griezies pie pedagoga.
25. Braucot ar laivām, pasažieriem tajās ir jābūt ar uzvilktām peldvestēm.
26. Noteikumi, kas jāievēro, braucot ar laivām:
- 26.1. jābrauc ar drošu ātrumu, lai novērstu sadursmes;
  - 26.2. braucot pa upēm, jāturas labajā pusē;
  - 26.3. jāpalaiž garām pa straumi ejošā laiva;
  - 26.4. ar motorlaivu drīkst braukt no 16 gadu vecuma.
27. Braucot ar laivu, aizliegts:
- 27.1. braukt miglā, tumsā bez signāliem;
  - 27.2. apstāties zem tiltiem;
  - 27.3. stāvēt kājās, mainīties vietām, šūpot laivu, nirt no laivas;
  - 27.4. piesārņot ūdeni.

VI. CEĻU SATIKSMES NOTEIKUMI

1. Gājējiem jāpārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu, bet ja to nav – pa ceļa nomali. Ārpus apdzīvotām vietām gājējiem, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, jāpārvietojas pretim transportlīdzekļa braukšanas virzienam, bet personām, kuras brauc ar velosipēdu, mopēdu pa brauktuves malu vai ceļa nomali, jāpārvietojas citu transportlīdzekļu braukšanas virzienā.
2. Izglītojamo grupas atļauts vest tikai diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem vai gājēju un velosipēdu ceļiem, bet, ja to nav - pa ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par diviem izglītojamiem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē jāatrodas pieaugušajiem, kas to pavada.
3. Gājējiem brauktuve jāšķērso pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes), bet ja to nav - krustojumos pa ietvju vai ceļa nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.
4. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājējiem jāvadās pēc satiksmes regulētāja vai gājēju luksofora signāliem, bet ja tādu nav - pēc transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora signāliem. Citos gadījumos gājēji drīkst iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.
5. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājējiem, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, jāapstājas uz “drošības salīņās”, bet, ja tās nav, gājējiem atļauts apstāties vietā, kur transporta plūsmas sadalās pretējos virzienos. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.
6. Gājējiem aizliegts šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi.
7. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājējiem jāatturas šķērsot brauktuvi, bet gājējiem, kuri atrodas uz brauktuves, jādod ceļš minētajam transportlīdzeklim.
8. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju vai taksometru atļauts tikai uz iekāpšanas laukumiem, bet ja to

- nav - uz ietves vai ceļa nomales.
9. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uziet uz brauktuves, lai iekāptu tramvajā, drīkst tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstājies. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājējiem brauktuve jāatbrīvo.
  10. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā tikai pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstājies. Tas jā dara no ietves vai ceļa nomales puses. Ja no ietves vai ceļa nomales puses iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams, to drīkst izdarīt no brauktuves puses – ar nosacījumu, ka tas nav bīstami un nerada traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.
  11. Pasažieriem, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā jābūt piesprādzētiem. Motociklu un mopēdu pasažieriem braukšanas laikā galvā jābūt aizsprādzētai aizsargķiveri, kā arī nedrīkst vest pasažierus, kuriem galvā nav aizsprādzētas aizsargķiveres.
  12. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem, ar mopēdu – personām, kas nav jaunākas par 14 gadiem. Šajā gadījumā velosipēda vai mopēda vadītājam jābūt klāt velosipēda (mopēda) vai jebkura mehāniskā transportlīdzekļa vadītāja apliecībai.
  13. Velosipēdam un mopēdam jābūt tehniskā kārtībā. Velosipēdam jābūt aprīkotam ar bremsēm, skaņas signālu un gaismas atstarotājiem: priekšpusē – baltu, aizmugurē – sarkanu, abos sānos (riteņu spieķos) – diviem oranžiem (dzelteniem). Mopēdam jābūt aprīkotam ar divām savstarpēji nesaistītām bremsēm, skaņas signālu un trokšņu slāpētāju.
  14. Braucot ar mopēdu, jebkurā diennakts laikā priekšpusē jābūt iedegtam baltas vai dzeltenas tuvās gaismas lukturim, bet aizmugurē – sarkanas gaismas lukturim.
  15. Velosipēdu un mopēdu vadītājiem pa ceļu atļauts braukt vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves malai. Netraucējot gājējiem, atļauts braukt pa ceļa nomali, bet velosipēdu vadītājiem – arī pa ietvi.
  16. Velosipēdu vai mopēdu vadītājiem aizliegts:
    - 16.1. braukt, neturot stūri;
    - 16.2. braukt, turoties pie cita braukšanas transportlīdzekļa;
    - 16.3. pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļa satiksmes dalībniekus;
    - 16.4. vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot bērnus vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam;
    - 16.5. vest ar mopēdu pasažierus, ja tas nav paredzēts pasažieru pārvadāšanai;
    - 16.6. vest uz motocikla aizmugurējā sēdekļa bērnus, kas nav sasnieguši 14 gadu vecumu.

VII. DROŠĪBAS NOTEIKUMI MĀCĪBU KABINETOS, KUROS ATRODAS IEKĀRTAS VAI VIELAS, KAS VAR APDRAUDĒT IZGLĪTOJAMO DROŠĪBU UN VESELĪBU

Mākslas valodas pamatu un Mediju pamatu telpā

1. Izglītojamie Mākslas valodas pamatu un Mediju pamatu ienāk ar pedagoga atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdz ņemot mācību stundai nepieciešamos piederumus, somu atstājot pedagoga norādītā vietā.
2. Pirms darba uzsākšanas tiek sakārtota izglītojamā darba vieta atbilstoši pedagoga prasībām.
3. Datorus ieslēdz pēc pedagoga atļaujas, mācību telpā netrokšņo un netraucē citiem.
4. Ja dators nedarbojas, izglītojamais ziņo par to pedagogam.
5. Ja dators vai citas izmantojamās iekārtas tiek bojātas izglītojamā vainojamās rīcības dēļ, izglītojamais ir atbildīgs par radīto kaitējumu un novērš tā sekas.
6. Uz tastatūras paneļa nenovieto priekšmetus, kas var sabojāt iekārtu.
7. Uz datora galda atrodas tikai darbam nepieciešamie priekšmeti (zīmulis, papīrs u.tml.).
8. Mācību stundas laikā izglītojamais ievēro pedagoga norādījumus un neveic šādas darbības:
  - 8.1. nespēlē datorspēles;
  - 8.2. nepamatoti nespaida tastatūras taustiņus;
  - 8.3. neaiztiek monitora ekrānu un datora komponentes;
  - 8.4. neaiztiek datortehnikas ieslēgšanas un izslēgšanas pogas bez nepieciešamības;
  - 8.5. neievieto datorā ārējas atmiņas nesējus, ierīces, vadus u.tml.
9. Strādājot ar datoru, izglītojamais sēdot atrodas vismaz 45 cm no monitora, darbs bez pārtraukuma nedrīkst būt ilgāks par 60 minūtēm.
10. Ja darba laikā rodas elektrobojājumi (dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās), izglītojamais nekavējoties pārtrauc darbu, pedagogs atslēdz datortehniku no elektriskā tīkla, par radušos situāciju

pedagogs informē izglītības iestāde vadību.

11. Darbu beidzot, datortehniku izslēdz tikai pēc pedagoga atļaujas un saskaņā ar ekspluatācijas prasībām.
12. Izglītojamie sakārto savu darba vienu un ar pedagoga atļauju iziet no mācību kabineta.
Darbs materiālā (keramikas, tekstila, metāla apstrādes u.c.), veidošanas telpā
  1. Izglītojamie veidošanas un darbs materiālā kabinetā ierodas pirms stundas un ieņem savas darba vietas ar pedagoga atļauju.
  2. Bez pedagoga atļaujas neņemt mācību materiālus.
  3. Individuāli lietojamās rokas darbarīkus – šķēres, knaibles, āmusus, caurumsišus, vīles u.c. izmantot tikai tam paredzētiem mērķiem.
  4. Aizliegts traucēt citus izglītojamos un izdarīt neuzmanīgas kustības, kas var izraisīt traumas.
  5. Stundas laikā izglītojamiem jābūt uzmanīgiem, disciplinētiem, piesardzīgiem un precīzi jāievēro pedagoga norādījumi.
  6. Izglītojamiem aizliegts patstāvīgi ieslēgt un aiztikt elektroierīces (krāsnis, šujmašīnas, gludekli u.c.), instrumentus un materiālus.
  7. Ja tiek pamanīti iekārtu bojājumi, tos nekavējoties jāizslēdz no elektrotīkla un turpināt darbu ar tām aizliegts.
  8. Darbam nepieciešamiem materiāliem jāatrodas tikai tam paredzētajās vietās.
  9. Darbu beidzot jāuzkopj darba vieta, instrumenti jānovieto tam paredzētajās vietās.
  10. Aizejot, vēlreiz jāpārlicinās vai izslēgta gaisma, un nav atstātas darbībā elektroierīces, vai ir aizgriezts ūdens krāns.
11. Darbam ar gludekli:
  - 11.1 gludeklis jāpievieno un jāatvieno no elektrības tīkla, turot kontaktdakšu sausās rokās;
  - 11.2. gludeklis darba laikā jāliek uz speciāla paliktņa;
  - 11.3. gludināšanas laikā jāuzmanās, lai gludekļa virsma neskartu elektrisko vadu;
  - 11.4. darbu beidzot, gludeklis jāatvieno no elektrības tīkla;
12. Darbam ar šujmašīnu:
  - 12.1. šujmašīnu, ja tā ir pievienota elektriskajam tīklam, nekad nedrīkst atstāt bez uzraudzības;
  - 12.2. pie šujmašīnas nedrīkst strādāt ar gariem vaļējiem matiem;
  - 12.3. šūšanas laikā nedrīkst pieskarties šujmašīnas kustīgajām daļām;
  - 12.4. jāuzmanās, lai pirksti nepakļūtu zem šujmašīnas adatas;
  - 12.5. šujmašīnas ventilācijas atverēm vienmēr jābūt tīrām, nav pieļaujams, ka tās aizsprosto putekļi un atgriezumam daļas;
  - 12.6. neizmantojot saliektas šujmašīnas adatas;
  - 12.7. verot diegu šujmašīnā, kāja nedrīkst atrasties uz šujmašīnas elektriskā pedāļa;
  - 12.8. šujot nevilkt audumu;
  - 12.9. beidzot darbu vai tīrot šujmašīnu, tā obligāti jāatvieno no elektrības;
  - 12.10. darbu beidzot, jāsakārto darba vieta un šujmašīna.
13. Īpaši rūpīgi jāstrādā ar batikošanu, jāargājas, lai krāsa neiekļūtu acīs.
14. Darbam ar grafikas spiedi:
  - 14.1. ar grafikas spiedi izglītojamie strādā tikai pedagoga uzraudzībā;
  - 14.2. grafikas spiedes ratu griezt atļauts lēnām un vienmērīgi;
  - 14.3. darba gaitā sekot, lai metāla plāksni neizrullētu no spiedes ruļļiem;
  - 14.4. darba gaitā nelikt pirkstus zem vai starp ruļļiem;
  - 14.5. darbu beidzot zem ruļļa ierullēt filca auduma gabalu;
  - 14.6. ja nodarbību laikā rodas kādas ārkārtas, ekstremālas situācijas nekavējoties ziņot mācību priekšmeta pedagogam un rīkoties saskaņā ar noteikumiem.
15. Darbam ar keramikas krāsni (darbu drīkst veikt tikai norīkotie pedagogi).
  - 15.1. Pirms darba uzsākšanas:
    - 15.1.1. krāsni izmantot tikai tam paredzētiem mērķiem;
    - 15.1.2. maksimālā apdedzināšanas temperatūra ir 1300°C;
    - 15.1.3. krāsns ieslēgšanai aizliegts izmantot pagarinātājus.
  - 15.2. Darba gaita:
    - 15.2.1. aizliegts novietot uz krāsns vāka jebkādas priekšmetus;

- 15.2.2. aizliegts aizsegt krāsns siltuma atveri;
- 15.2.3. krāsns tuvumā aizliegts novietot viegli uzliesmojošus vai ugunsnedrošus materiālus;
- 15.2.4. krāsns virsmai ir uzkaršanas risks, tādēļ ieteicams lietot aizsargcimdus;
- 15.2.5. lai izvairītos no apdegumiem, aizliegts atvērt krāsni kamēr tā karsta;
- 15.2.6. krāsns vāku atļauts atvērt tikai tad, kad krāsns ir izslēgta;
- 15.2.7. kad krāsns ir atvērta, sildīšana tiek pārtraukta;
- 15.2.8. telpā jānodrošina ventilācija;
- 15.2.9. aizliegts krāsni ievietot viegli uzliesmojošus materiālus;
- 15.2.10. ievietojot krāsni materiālus, obligāti jāizmanto materiāls virsmas atdalīšanai;
- 15.2.11. apdedzināšanai izmantot tikai pareizi izvēlētu programmu;
- 15.2.12. krāsni ievietotos materiālus izņem ievērojot piesardzību;
- 15.2.13. krāsns vākam jābūt aizvērtam visa apdedzināšanas procesa laikā;
- 15.2.14. aizliegts atvērt krāsni, ja krāsns temperatūra nav zem 60°C;
- 15.2.15. ja krāsns netiek lietota, kontrolieris no strāvas padeves jāatslēdz;
- 15.2.16. ja krāsns ilgāku laiku netiek lietota, jāatvieno elektrības izolatora slēdzis no kontakta;
- 15.3. Pēc darba beigšanas:
  - 15.3.1. atvērt krāsni pēc apdedzināšanas procesa atļauts tikai tad, kad temperatūra krāsni ir zem 60°C;
  - 15.3.2. izņemt ievietotos darbus no krāsns atļauts, kad temperatūra krāsni ir zem 40°C;
  - 15.3.3. pēc darba krāsni vienmēr iztīra;
  - 15.3.4. pēc darba krāsni atvieno no strāvas padeves.

VIII. DROŠĪBA MASU PASĀKUMOS

1. Šī instrukcija nosaka kārtību Smiltenes Mākslas skolas organizētajos masu pasākumos, kuros piedalās 100 un vairāk cilvēku.
2. Pirms masu pasākuma direktors ar rīkojumu nozīmē atbildīgo pedagogu, vai direktora vietnieku, vai personu, kas to aizvieto, un nepieciešamo palīgu skaitu.
3. Atbildīgā persona saskaņo ar direktoru masu pasākuma plānu, kurā norādīts norises laiks, vieta, aptuvenais dalībnieku skaits, tehniskais nodrošinājums..
4. Pirms masu pasākuma atbildīgais pedagogs pārliecinās par telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību attiecīgajam pasākumam un atbilstību normatīvos aktos noteiktajām prasībām.
5. Atbildīgā pedagoga pienākumi:
  - 5.1. nodrošināt personīgu klātbūtni masu pasākuma laikā;
  - 5.2. informēt pašvaldības policiju par masu pasākuma norises laiku un vietu, ja organizētais pasākums notiek ārpus skolas;
  - 5.3. informēt Valsts policiju par masu pasākumu norisi, ja transporta līdzekļu kustība var apdraudēt izglītojamo dzīvību vai veselību;
6. Masu pasākumi notiek ar direktora atļauju līdz plkst.22.00.
7. Uz katrām 10 izglītojamiem pasākumā jāpiedalās vismaz 1 pieaugušajam.
8. Masu pasākumos izglītojamiem jāievēro disciplīna: jāuzvedas uzmanīgi un kulturāli, nepakļaujot sevi un citus bīstamām situācijām.
9. Ja masu pasākuma laikā noticis negadījums, jārīkojas atbilstoši iekšējās kārtības un drošības noteikumiem, jāziņo izglītības iestādes vadībai.

IX. RĪCĪBA SITUĀCIJĀS, KURAS IEPRIEKŠ NEVAR PAREDZĒT

1. Rīcība vētras gadījumā:
  - 1.1. pirms vētras -nostiprināt vai noņemt ārpus telpām atrodošos priekšmetus, aizvērt ēkas logus, būt gataviem elektroenerģijas padeves pārtraukumiem;
  - 1.2. vētras laikā -neiet laukā no mājas, uzturēties drošās vietās, nelietot lietussargu.
2. Rīcība plūdu draudu un plūdu gadījumā:
  - 2.1. pirms plūdiem:
    - 2.1.1. ieteicams klausīties meteorologu brīdinājumus un sekot līdzi situācijas attīstībai ēkas tuvumā;

- 2.1.2. pārvietot mantas no pirmajiem stāviem uz augšējiem stāviem vai bēniņiem, nostiprināt pagalmā un mājas tuvumā esošos priekšmetus;
- 2.1.3. nodrošināt, lai atkritumi, ķīmiskās vielas un maisījumi (piemēram: minerālmēsli, degviela, eļļas) atrastos drošās vietās, lai nepiesārņotu dabu.
- 2.2. plūdu laikā:
  - 2.2.1. nakts laikā izmantot kabatas lukturīšus un sveces, lai glābējiem signalizētu par savu atrašanās vietu;
  - 2.2.2. atstājot māju un saimniecības ēkas, atslēgt elektroenerģijas un gāzes padevi, vietējās apkures ierīces un iekārtas;
  - 2.2.3. ēkām un būvēm aizvērt logus un durvis, lūkas un slēģus vai, ja iespējams, logus un durvis aiznaglot ar dēļiem.
3. Rīcība pērkona negaisa laikā:
  - 3.1. bez īpašas nepieciešamības neiet ārpus telpām;
  - 3.2. aizvērt logus, durvis;
  - 3.3. neuzturēties pie elektroinstalācijām, antenām, logiem, durvīm, ūdens krāniem, radiatoriem un citiem metāla priekšmetiem;
  - 3.4. uzturēties tālāk no ēkas ārējās sienas;
  - 3.5. atvienot sadzīves elektrotehniku;
  - 3.6. atrodies ārpus telpas:
    - 3.6.1. nedrīkst palikt atklātās augstienēs, blakus metāla stieplu žogam;
    - 3.6.2. nedrīkst slēpties zem augstiem, atsevišķi augošiem kokiem;
    - 3.6.3. nokāpt no braucamrīka (piem., velosipēda, motocikla) un nestumt to;
    - 3.6.4. neatrasties uz ūdens, nepeldēties, nemakšķerēt;
    - 3.6.5. pērkona un negaisa laikā neizmantot mobilo telefonu.
4. Rīcība bīstamo ķīmisko vielu noplūdes laikā:
  - 4.1. atrodies telpā:
    - 4.1.1. aizvērt un noblīvēt logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus un izslēgt kondicionierus;
    - 4.1.2. neizmantot elektroierīces, ja ir aizdomas par sprādzienbīstamu koncentrāciju izveidošanos telpā;
    - 4.1.3. aizsargāt elpošanas ceļus;
    - 4.1.4. atstāt drošās telpas tikai pēc atbildīgo valsts institūciju paziņojuma saņemšanas (televīzija, radio, skaļruņi).
  - 4.2. atrodies ārpustelpām:
    - 4.2.1. saņemot brīdinājumu vai sajūtot asu, kodīgu smaku, meklēt patvērumu tuvākajā ēkā;
    - 4.2.2. ja ir apgrūtināta elpošana, samērcēt jebkuru gaisa caurlaidīgu audumu ar ūdeni un elpot caur to, ja tas nav iespējams, veikt īsas, seklas ieelpas;
    - 4.2.3. ja ir veselības problēmas –vērsties pie ārsta vai zvanīt 113.
5. Rīcība radiācijas avārijas gadījumā:
  - 5.1. aizvērt un noblīvēt logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus;
  - 5.2. aizsargāt elpošanas ceļus, izmantojot vates un marles apsējus;
  - 5.3. izvēlēties blīva auduma apģērbu, apmetni, cimdus, zābakus;
  - 5.4. lietot joda tabletes saskaņā ar norādījumiem;
  - 5.5. neuzturēties ārpus telpām;
  - 5.6. sagatavot dzeramā ūdens krājumus un pārtikas produktus hermētiskos traukos;
  - 5.7. sagatavoties iespējamai evakuācijai, līdzīgi ņemot nepieciešamās mantas hermētiskā iepakojumā;
  - 5.8. ja veselības stāvoklis pasliktinās, zvanīt 113.
6. Rīcība izdzirdot iedzīvotāju apziņošanas trauksmes sirēnas:
  - 6.1. ja skan trauksmes sirēnas signāls, ieslēdziet radio, lai saņemtu informāciju par dabas katastrofu, rūpniecisko avāriju un to draudu gadījumiem, rīcību, veicamajiem pasākumiem;
  - 6.2. ieklausieties policijas un ugunsdzēsības un glābšanas dienesta personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildiet tos;
  - 6.3. paziņojiet par notikušo tuvākajiem kaimiņiem;
  - 6.4. apzināties drošās vietas telpās un vietās, no kurām ir jāizvairās;
  - 6.5. apzināt ūdens, gāzes un elektrības atslēgšanas vietas, iemācīties, kā tās atslēgt.

7. Ja izveidojas ekstremālā situācijā, atbildīgais pedagogs veic nepieciešamās darbības bīstamības mazināšanai un, pēc drošības pasākumu pabeigšanas, ziņo izglītības iestādes direktoram par nelaimes gadījumu, ugunsgrēku vai situāciju, kas apdraud dalībnieku veselību vai dzīvību.

X. PERSONAS HIGIĒNA UN DARBA HIGIĒNA

1. Seko, lai apģērbs būtu tīrs un kārtīgs.
2. Seko, lai būtu nepieciešamie higiēnas piederumi un tos lietu pēc nepieciešamības.
3. Mazgā rokas pirms katras ēdienreizes, pēc katra tualetes apmeklējuma un kad vien tas nepieciešams.
4. Seko, lai mati un nagi būtu sakopti.
5. Pārlicinies, vai apavi ir cieši aiztaisīti un tie netraucē pārvietošanos.
6. Izglītības iestādē virsdrēbes atstāj garderobē.
7. Turi kārtībā savas mantas un darba vietu.
8. Strādājot izmanto tikai pedagoga atļautos darba rīkus un mazgāšanas līdzekļus.
9. Pēc paveiktā darba inventāru noliec tam paredzētajās vietās.

XI. DROŠĪBA MĀCĪBU LAIKĀ UN TO STARPLAIKOS

1. Mācību stundu laikā izglītojamiem jāatrodas mācību telpās.
2. Izglītojamais atbild par savas darba vietas kārtību un tīrību.
3. Izglītojamie ir atbildīgi par izglītības iestādes inventāra lietošanu un tā saglabāšanu. Ja izdarīts bojājums, nekavējoties jāinformē par to pedagogs. Ļaunprātīgas bojāšanas gadījumā, bojājumus materiāli atlīdzina izglītojamo vecāki/ aizbildņi.
4. Mācību telpā esošos mācību līdzekļus un tehnoloģijas izglītojamie lieto tikai ar pedagoga atļauju.
5. Mācību stundu laikā jāievēro darba disciplīna, aizliegts traucēt citus izglītojamus un pedagogus.
6. Mācību stundu laikā jāatslēdz mobilie telefoni.
7. Izglītojamiem mācību stundu laikā jāievēro un jāizpilda atbildīgā pedagoga prasības par darba drošības noteikumiem kabinetos.
8. Starpbrīžos izglītojamam jāatstāj mācību telpa, lai to izvēdinātu.
9. Starpbrīži paredzēti izglītojamo atpūtai un pārejai no vienas mācību telpas uz otru.
10. Starpbrīžos izglītojamais var izvēlēties atpūtas formas, ievērojot drošības noteikumus un kulturālas uzvedības normas.
11. Labos laika apstākļos izglītojamie starpbrīžos var atpūsties izglītības iestādes pagalmā. Aizliegts uzturēties automašīnu uz ielas.
12. Izglītības iestādē un tās apkārtnē nedrīkst smēķēt, lietot alkoholu, lietot, glabāt un realizēt narkotiskās, toksiskās vai psihotropās vielas, gāzes baloniņus un gāzes pistoles, šaujamieročus un aukstos ieročus.
13. Par novērotiem pārkāpumiem un negadījumiem izglītojamais nekavējoties ziņo iestādes vadībai.
14. Ja izglītības iestādes izglītojamais saskata kādas personas darbībā draudus savai vai citu personu drošībai, viņš nekavējoties par to informē jebkuru pedagogu vai izglītības iestādes vadītāju.
15. Stiprinot pie sienām uzskates līdzekļus, darbus u.c. kāpt uz tam nolūkam pārbaudītām kāpnēm. Aizliegts kāpt augstāk par 1,5 m.

XII. ATBILDĪBA PAR DROŠĪBAS NOTEIKUMU NEIEVĒROŠANU

Atkarībā no pārkāpuma rakstura, smaguma, sistemātiskuma, bērna vecuma, var tikt piemēroti šādi ietekmēšanas līdzekļi:

1. mutisks aizrādījums izglītojamajam;
2. rakstveida piezīme skolvadības sistēmā E-klase;
3. pārkāpuma fiksēšana un izglītojamā rakstveida paskaidrojums;
4. vecāku/likumisko pārstāvju iesaistīšana pārrunās ar pedagogu;
5. vecāku/likumisko pārstāvju iesaistīšana pārrunās ar izglītības iestādes vadību;
6. pašvaldības sociālā dienesta iesaistīšana;
7. rakstveida ziņojums vecākiem/likumiskajam pārstāvim;
8. lūgums izglītojamā vecākiem/likumiskajam pārstāvim sniegt rakstveida paskaidrojumu;

9. informācijas sniegšana valsts un pašvaldības tiesībsargājošām institūcijām;
10. atskaitīšana no izglītības iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos;
11. par izglītojamā pārkāpumiem izglītības iestādē, izglītojamais var tikt saukts pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības saskaņā arī ar citiem sodu veidiem-civiltiesiskā atbildība, administratīvā atbildība, kriminālatbildība (nodarījumu procesuāli izskata attiecīgi kompetentā iestādē). Izglītības iestāde ziņo kompetentai tiesību aizsardzības iestādei, kura veic tālāku procesa virzību;
12. par izglītības iestādes darbinieku maldināšanu par ekstremālām situācijām izglītojamais atbild normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
13. izglītojamais atbild par kaitējumu, kad apzinātas rīcības dēļ tas nodarīts izglītības iestādei, citiem izglītojamiem, darbiniekiem, apmeklētājiem un citām personām.

*Noteikumi apspriesti un pieņemti
Pedagoģiskās padomes sēdē 19.12.2024.
Protokola Nr.6*

Direktore

V.Balode